

บทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
Roles of School Administrators in Managing Education in the Digital Age
Under The Secondary Educational Service Area Office Buriram

ณัฏฐามณี สีหาเสน

สมศักดิ์ จิววัฒนา

พิทยา พันธะไชย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Natthamane Seehasen

Somsak Jeewattana

Pittaya Pantachai

Buriram Rajabhat University

Email: 670426021013@bru.ac.th

รับบทความ: 23 พฤษภาคม 2569; แก้ไขบทความ 7 มิถุนายน 2569; ตอรับบทความ: 22 มิถุนายน 2569

Received: May 23, 2026; Revised: June 7, 2026; Accepted: June 22, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 346 คน คัดเลือกด้วยวิธีสุ่มหลายขั้นตอน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน คัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .982 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ($\bar{X} = 3.87$)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$)เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.96$) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.92$) ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ($\bar{X} = 3.85$) และด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.74$) 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำเชิงรุกในการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่บูรณาการบริบทท้องถิ่นเพื่อสร้างอัตลักษณ์องค์กร เป็นแบบอย่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านระบบนิเวศแรงจูงใจที่เชื่อมโยงสมรรถนะกับผลงาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนเพื่อระดมทรัพยากร ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหาร; สถานศึกษายุคดิจิทัล; การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the opinions of school administrators and teachers regarding the roles of administrators in digital age school administration; and 2) to compare the opinions of school administrators and teachers regarding those roles when classified by position status and school size; and 3) to study guidelines for developing the roles of administrators in digital age school administration. This study employed a mixed-methods research design. The sample consisted of 346 school administrators and teachers selected through multi-stage random sampling, while five experts were selected through purposive sampling. The research instruments were a questionnaire with a reliability coefficient of .982 and a semi-structured interview form. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, t-tests, F-tests, and content analysis.

The research findings revealed that: 1) the opinions of school administrators and teachers regarding the roles of administrators in digital age school administration were high overall and across all aspects ($\bar{X}=3.87$). Ranked from highest to lowest, the aspects were self-development ($\bar{X}=3.96$), digital vision ($\bar{X}=3.92$), digital infrastructure management ($\bar{X}=3.85$), and networking and collaboration ($\bar{X}= 3.74$); 2) the comparison of opinions classified by position showed statistically significant differences at the .01 level, both overall and in all aspects, and when classified by school size, statistically significant differences were also found at the .01 level, both overall and in all aspects; and 3) the guidelines for developing the roles of administrators in digital age school administration emphasize that school administrators should proactively establish a digital vision that integrates local contexts to strengthen organizational identity, serve as lifelong learning role models through a motivation-based ecosystem linking competencies with performance, foster collaboration with public and private sectors to mobilize resources, and enhance digital infrastructure to support efficient and sustainable school management.

Keywords: Administrator Roles; Digital Era Schools; School Administration

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Age) อย่างเต็มตัว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในระดับโลกอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างไร้พรมแดน ตลอดจนรูปแบบการทำงานและการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง สถาบันและองค์กรทั่วโลกต่างต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษา ซึ่งมีภารกิจหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและพร้อมรับมือกับโลกยุคใหม่ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับความท้าทายนี้ จึงเป็นแรงขับเคลื่อนให้ต้องมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการ

นำพาองค์กรให้สามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559)

ภายใต้สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) กำหนดให้มีการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล เพื่อพลิกโฉมประเทศสู่สังคมดิจิทัลและเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม จักรวรรดิออนไลน์นโยบาย Thailand 4.0 เป็นกรอบกำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล เสริมสร้างความสามารถทางการแข่งขันและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยบริบทการปฏิวัติทางดิจิทัลนี้ได้สร้างความท้าทายต่อผู้บริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องเผชิญกับปัญหาการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และข้อจำกัดด้านสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากร ส่งผลให้การจัดการศึกษาและการบริหารงานขาดประสิทธิภาพ เกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลที่ให้ความสำคัญกับการบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ สร้างโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาคและเตรียมผู้เรียนสู่สังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เป็นหน่วยงานดูแลและพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากความก้าวหน้าของยุคดิจิทัล ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการให้บริการการศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล จากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลของโรงเรียนในสังกัด อีกทั้งมีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 60 ที่ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์, 2568) และจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า งานวิจัยในพื้นที่ส่วนใหญ่เน้นศึกษาภาวะผู้นำ สมรรถนะดิจิทัลและบทบาทผู้บริหารในภาพรวม แต่ยังขาดการศึกษารายละเอียดของบทบาทของผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในบริบทเฉพาะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์อย่างเป็นระบบ

จากสภาพปัญหาและความท้าทายดังกล่าว การศึกษารายละเอียดและแนวทางการพัฒนาผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสะท้อนระดับการปฏิบัติและลักษณะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทปัจจุบัน ช่วยระบุจุดแข็งและความจำเป็นในการพัฒนาของผู้บริหาร และเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการออกแบบและจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะและบทบาทที่สอดคล้องกับการบริหารงานในยุคดิจิทัลได้อย่างตรงจุด นำไปสู่การบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

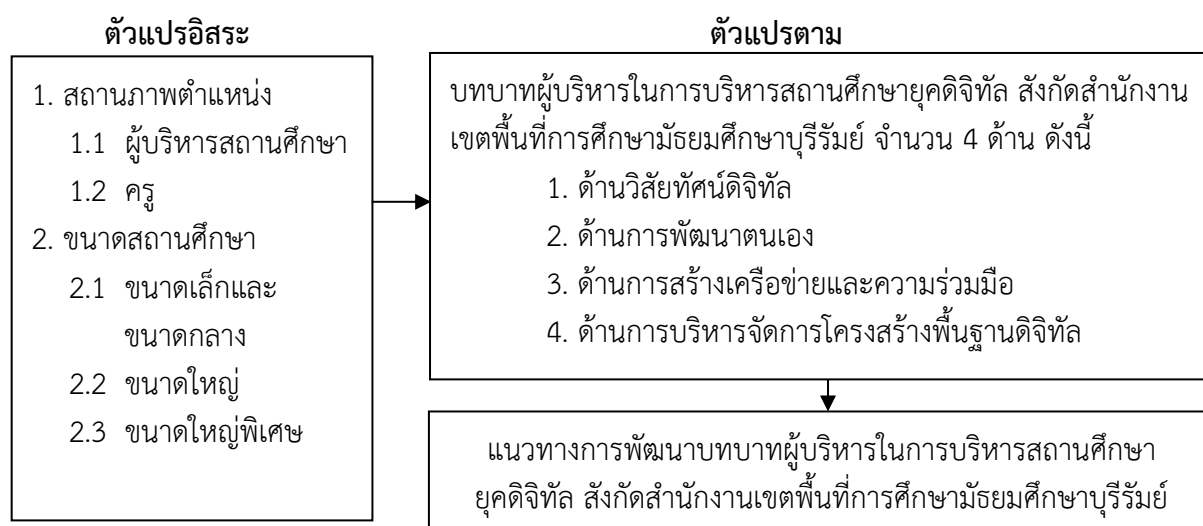
1. เพื่อศึกษารายละเอียดบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนารายละเอียดบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

สมมติฐานในการศึกษา

1. ผู้บริหารและครูที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดของ เอกชัย กีสุขพันธ์ (2559); จักรี พันธสมบัติ และคณะ (2560); สุจรรยา ขาวสกุล อีระ รุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ (2560); อีระ รุญเจริญ (2562); สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562); สงบ อินทรมณี (2562); จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564); ฤตภัทร อรุณดี (2565); Sheninger (2014); Sterrett and Richardson (2023); International Society for Technology in Education (2024) และ Jaja, Dwiniasih and Jajo (2024) มาสังเคราะห์และพัฒนากอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2568 โดยมีผู้บริหาร จำนวน 188 คน และครู จำนวน 3,178 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,366 คน จาก 66 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์, 2568)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2568 ใช้ตารางเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน

แล้วสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้ 1) สุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา ได้สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ 2) ใช้สถานศึกษาเป็นฐานการสุ่ม สุ่มร้อยละ 30 ได้สถานศึกษา จำนวน 20 แห่ง 3) สุ่มด้วยวิธีอย่างง่ายโดยการจับสลาก 4) กำหนดกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร จำนวน 1 คนต่อสถานศึกษา ได้ผู้บริหาร จำนวน 20 คน และสุ่มจำนวนครูตามสัดส่วน ได้ครู จำนวน 326 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเรื่องบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ซึ่งแต่ละข้อมีค่ามากกว่า 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับได้ 0.982

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ส่งถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นผู้วิจัยประสานงาน ติดตามรับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 346 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพตำแหน่งและขนาดสถานศึกษาด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง จะใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (Independent t-test) และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่าง จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนามาตรฐานบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

1. กลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน และครู จำนวน 2 คน คัดเลือกแบบเจาะจง โดยต้องปฏิบัติงานในตำแหน่งไม่ต่ำกว่า 5 ปี และเป็นผู้มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์หรือปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เรื่องแนวทางการพัฒนามาตรฐานบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สร้างจากการสังเคราะห์ผลการวิจัยในระยะที่ 1 โดยนำประเด็นที่คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และใช้การทวนสอบข้อมูลย้อนกลับร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปเนื้อหาเพื่อยืนยันความถูกต้องทันทีหลังเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แต่ละด้านและในภาพรวม ควบคู่กับการจดบันทึกและบันทึกเสียงเป็นหลักฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสัมภาษณ์แก่กลุ่มเป้าหมายและดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง มีการจดบันทึกร่วมกับการบันทึกเสียงและสรุปความคิดเห็นในแต่ละด้าน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาควบคู่กับการตีความเพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน จากการนำข้อมูลที่ได้อาจจำแนก จัดหมวดหมู่ และเรียบเรียงข้อมูล เพื่อนำมาสังเคราะห์และสร้างเป็นแนวทางการพัฒนามาตรฐานบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

ผลการวิจัย

1. การศึกษาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น		การแปลความหมาย	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.92	0.61	มาก	2
2. ด้านการพัฒนาตนเอง	3.96	0.62	มาก	1
3. ด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ	3.74	0.56	มาก	4
4. ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล	3.85	0.60	มาก	3
รวม	3.87	0.54	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล และด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา ดังตารางที่ 2 - 3

บทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.41	0.47	3.89	0.60	4.71**
2. การพัฒนาตนเอง	4.43	0.47	3.93	0.61	4.55**
3. การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ	4.28	0.52	3.71	0.55	4.75**
4. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล	4.27	0.54	3.82	0.60	3.62**
รวม	4.35	0.46	3.84	0.53	4.79**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครู

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารในการบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล	ขนาดสถานศึกษา						F
	เล็กและกลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. วิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.91	0.67	3.63	0.60	4.09	0.52	18.00**
2. การพัฒนาตนเอง	3.96	0.64	3.74	0.58	4.08	0.60	9.53**
3. การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ	3.62	0.62	3.58	0.57	3.88	0.48	11.98**
4. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัล	3.82	0.72	3.64	0.59	3.98	0.50	9.78**
รวม	3.83	0.59	3.64	0.53	4.01	0.46	14.61**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพบความแตกต่างจึงได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ดังตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมเป็นรายคู่

ขนาดสถานศึกษา		เล็กและกลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
	$\bar{X}$	3.83	3.64	4.01
เล็กและกลาง	3.83	-	0.18	-0.18*
ใหญ่	3.64	-	-	-0.36*
ใหญ่พิเศษ	4.01	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กและกลางแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ โดยความคิดเห็นในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลเป็นรายคู่

ขนาดสถานศึกษา		เล็กและกลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
	$\bar{X}$	3.91	3.63	4.09
เล็กและกลาง	3.91	-	0.29*	-0.17
ใหญ่	3.63	-	-	-0.46*
ใหญ่พิเศษ	4.09	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กและกลางแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่ และสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตนเองเป็นรายคู่

ขนาดสถานศึกษา		เล็กและกลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
	$\bar{X}$	3.96	3.74	4.08
เล็กและกลาง	3.96	-	0.22	-0.13
ใหญ่	3.74	-	-	-0.35*
ใหญ่พิเศษ	4.08	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตนเองเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือเป็นรายคู่

ขนาดสถานศึกษา		เล็กและกลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
	$\bar{X}$	3.62	3.58	3.88
เล็กและกลาง	3.62	-	0.49	-0.26*
ใหญ่	3.58	-	-	-0.31*
ใหญ่พิเศษ	3.88	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กและกลาง แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และสถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นรายคู่

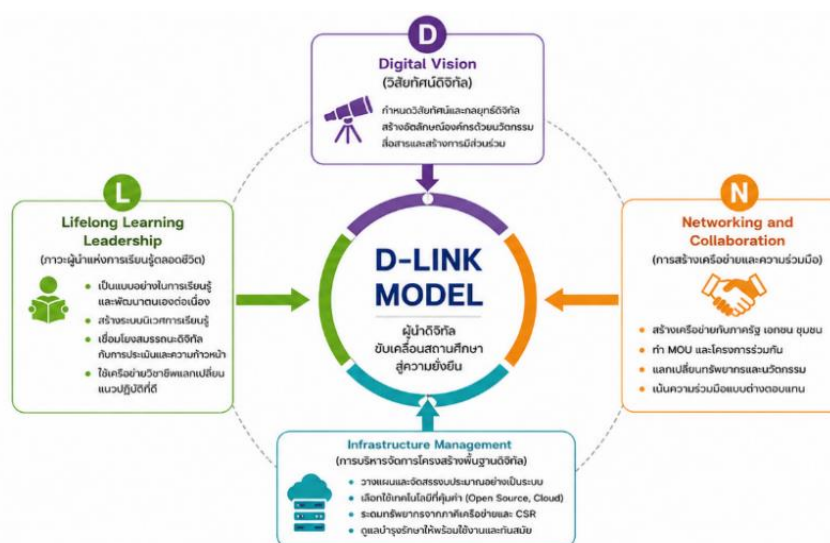
ขนาดสถานศึกษา	$\bar{X}$	เล็กและกลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.82	3.64	3.98
เล็กและกลาง	3.82	-	0.18	-0.16
ใหญ่	3.64	-	-	-0.34*
ใหญ่พิเศษ	3.98	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นรายคู่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เป็นแผนภาพ D-LINK Model ดังนี้

แผนภาพที่ 2 โมเดลแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารสถานศึกษา จากประสบการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลให้เกิดการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับได้รับการขับเคลื่อนเชิงนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจเชิงบริหารและการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจจิเรศ ทองเกลี้ยง (2568) ทำการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโรงเรียนยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีความพร้อมและมีการปฏิบัติงานเชิงรุกในการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครู อาจเนื่องจากความแตกต่างในมุมมองและระดับความรับผิดชอบ สะท้อนถึงช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ของทั้งสองกลุ่ม สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารโดยวัตธุประสงค์ของ Drucker (1954) ที่กล่าวว่าผู้บริหารมักมองที่การบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานจะมองที่กระบวนการและอุปสรรค สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรจนศักดิ์ อินทนน (2566) ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคมัยาคตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารเชิงกลยุทธ์และการสนับสนุนที่สามารถลดอุปสรรคหน้างานของครูได้ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความคิดเห็นในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องจากความแตกต่างด้านทรัพยากรและความซับซ้อนของการบริหาร สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมักได้รับทรัพยากรมากกว่าจึงพัฒนาได้ต่อเนื่อง ขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมีความคล่องตัวในการตัดสินใจ ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่มีข้อจำกัดที่มากกว่าจึงส่งผลให้ระดับความคิดเห็นต่ำที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีความจำกัดทางโครงสร้างตามสถานการณ์ของ Blau (1970) กล่าวว่า ขนาดองค์กรที่ขยายใหญ่ขึ้นจะเพิ่มความซับซ้อนในการสื่อสารและการตัดสินใจ หากกระบวนการจัดการยังไม่สอดคล้องประสิทธิภาพในการบริหารย่อมลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรจนศักดิ์ อินทนน (2566) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคมัยาคตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สะท้อนให้เห็นว่าขนาดสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการดิจิทัล และสถานศึกษาขนาดใหญ่เป็นกลุ่มที่ควรได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษเพื่อลดช่องว่างดังกล่าว

3. แนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารต้องกำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ที่บูรณาการนโยบายหลักเข้ากับบริบทท้องถิ่นเพื่อสร้างอัตลักษณ์ที่เป็นที่ยอมรับ ผ่านการประชาสัมพันธ์หลากหลายช่องทาง อาจเนื่องจาก

ผู้บริหารต้องปรับบทบาทเป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายที่ตอบสนองต่อทิศทางของส่วนกลางและความต้องการของชุมชนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กฤตภัทร อรุณดี (2565) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การระดมความคิดเพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ครอบคลุมนโยบายสพฐ. หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชน สนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่ใช้เทคโนโลยีเป็นวิถีปกติ ควบคู่ไปกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ศักยภาพผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพื่อดึงดูดภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับ วิจัยของ สุจรรยา ขาวสกุล ธีระ รุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่า บทบาทหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล คือ การประชาสัมพันธ์ โดยผู้บริหารต้องสนับสนุนให้บุคลากรทำนวัตกรรมหรือผลงานและนำผลลัพธ์นั้นมาประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

3.2 ด้านการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารควรมีความมุ่งมั่นในการเป็นแบบอย่างแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการใช้เครือข่ายทางวิชาชีพแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารอย่างยั่งยืน อาจเป็นเพราะเมื่อผู้บริหารตระหนักถึงประสิทธิภาพของนวัตกรรมดิจิทัลที่ช่วยลดภาระงานและเพิ่มความแม่นยำในการตัดสินใจ จะนำไปสู่แรงกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์ (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังควรสร้างระบบนิเวศที่เชื่อมโยงสมรรถนะเทคโนโลยีเข้ากับเกณฑ์ประเมินผลงานและผลตอบแทน และสอดคล้องกับ วิจัยของ จักรี พันธุ์สมบัติ และคณะ (2560) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังเกตสังฆมณฑลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล พบว่า การพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพของผู้บริหาร การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

3.3 ด้านการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ ผู้บริหารควรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อดึงดูดเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนผ่านการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ภายใต้แนวคิดการตอบแทนสังคม (CSR) ในการระดมทรัพยากรดิจิทัล อาจเนื่องจากการเป็นทางเลือกด้านทรัพยากรของสถานศึกษา โดยช่วยให้โรงเรียนเข้าถึงองค์ความรู้เฉพาะทางได้รวดเร็วและลดความเหลื่อมล้ำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Pfeffer (2022) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานและความก้าวหน้าสูงกว่าการพึ่งพาความสามารถตนเองเพียงอย่างเดียว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sterrett and Richardson (2023) ได้ศึกษาบทบาทของผู้นำดิจิทัลในบริบทของการเปลี่ยนแปลงหลังวิกฤตโควิด-19 พบว่า ผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัลควรสร้างเครือข่ายวิชาชีพนอกโรงเรียน โดยใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับบุคลากรและองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมนวัตกรรม พร้อมสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในเครือข่ายดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว

3.4 ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ผู้บริหารควรวางแผนบริหารอย่างเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทั้งการจัดซื้อและการบำรุงรักษาให้ชัดเจน เลือกใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดค่าใช้จ่าย เช่น ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สและระบบคลาวด์ ควบคู่ไปกับการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่ายสร้างความเท่าเทียมและโอกาสในการแข่งขัน อาจเป็นเพราะระบบเครือข่ายเทคโนโลยีที่เสถียรและปลอดภัยเป็นปัจจัยช่วยให้การเรียนการสอนสมัยใหม่เกิดขึ้นได้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559) กล่าวว่า ผู้บริหารยุคดิจิทัลจะต้องจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ

เพียงพอ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สงบ อินทรมณี (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างความเท่าเทียมกันทางสังคม และสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบ 4D Digital Leadership Model ซึ่งเป็นโมเดลบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล อันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ดิจิทัล การพัฒนาตนเองด้านดิจิทัล การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ

แผนภาพที่ 3 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 3 4D Digital Leadership Model แสดงให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการบูรณาการบทบาทของผู้บริหารทั้ง 4 ด้านอย่างเป็นระบบและสมดุล โดยแต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกันในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่สถานศึกษาดิจิทัล อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา การสร้างนวัตกรรม และความยั่งยืนของสถานศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการบทบาททั้ง 4 ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์ดิจิทัล การพัฒนาตนเอง การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลอย่างเป็นระบบควบคู่กับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารและจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการ

พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลในบริบทที่หลากหลาย รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เช่น ภาวะผู้นำดิจิทัล สมรรถนะดิจิทัลของบุคลากร วัฒนธรรมองค์กร และการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบริหารสถานศึกษา และควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังสถานศึกษาสังกัดอื่น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กฤตภัทร อรุณดี. (2565). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้วย Prompt process* [Poster presentation]. EdTech Workshop แบบ Cool Kru, Starfish Academy.
- จักรี พันธสมบัติ, กรองทิพย์ นาควิเชตร, ไพศาล หวังพานิช และมานะ สิ้นธุฆะนันท์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิผลในยุคดิจิทัล. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(3), 101–111.
- จุฬาลักษณ์ โสระพันธ์. (2564). *บทบาทของผู้บริหารการศึกษายุคดิจิทัล*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2562). *แนวทางการบริหารการจัดการศึกษาในยุคนี้ Education Thailand 4.0* [เอกสารประกอบการบรรยาย]. การบรรยายพิเศษเรื่องแนวโน้มการบริหารจัดการศึกษา.
- รุจิเรศ ทองเกลี้ยง. (2568). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารโรงเรียนยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์*, 20(1), 199–215.
- โรจน์ศักดิ์ อินทนน. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 353–360.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจรรยา ขาวสกุล, ธีระ รุญเจริญ และวรสิทธิ์ รัตนวราหะ. (2560, 7 มิถุนายน). ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ใน *งานประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3* (หน้า 138–148). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แผนพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับปรับปรุง)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. (2568, 4 มกราคม). *แผนปฏิบัติการประจำปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2568, จาก <https://www.ssbr.go.th/>.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559, 1 พฤศจิกายน). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2568, จาก <https://www.truelookpanya.com/dhamma/content/52232>.
- Blau, P. M. (1970). A formal theory of differentiation in organizations. *American Sociological Review*, 35(2), 201–218.
- Drucker, P. F. (1954). *The practice of management*. Harper & Row.
- International Society for Technology in Education. (2024). *ISTE standards: Education leaders*. Retrieved from <https://iste.org/standards/education-leaders>.
- Jaja, J., Dwiniasih, D., & Jajo, F. R. (2024). An analysis of principals' digital literacy capabilities as instructional leaders in Indonesia. *International Journal of Applied Sciences and Smart Technologies*, 6(2), 267–276.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Pfeffer, J. (2022). *7 rules of power: Surprising—but true—advice on how to get things done and advance your career*. Swift Press.
- Sheninger, E. (2014). *Digital leadership: Changing paradigms for changing times*. Corwin Press.
- Sterrett, W. L., & Richardson, J. W. (2023). Innovation beyond the pandemic: The powerful potential of digital principal leadership. *Development and Learning in Organizations: An International Journal*, 37(2), 14–17.